

7.11.93

2.11.93

גולד - א. אקס - יריחו (אזכור)

מסמך : 783822 סווג תיק : 251.01

יוצא

חוזם : 11,10622

מ-: המשרד, תא: 071193, חז: 1601, דח: מ, סג: בל

9,257886

9,233388

9,753100

61092

בלמיס/מידי

אל : כל הנציגויות

מאת : מח' מידע - אגף תקשורת

הנדון : דיוני טאבה
עיתון 'הארץ' מפרסם היום (7/11/93) את תמצית המסמכים שהוגשו ע"י משלחות ישראל והפלסטינאים בשיחות טאבה, המפרטות את תפיסות הביטחון של שני הצדדים.

להלן שני המסמכים :

1. תפיסת הביטחון הפלסטינית לגבי עזה ויריחו

הקדמה

בהסתמך על הצהרת העקרונות ונספחיה, מבוססת תפיסת הביטחון הפלסטינית כמו'מ עזה-יריחו על העקרונות הבאים :

א. המו'מ לגבי עזה-יריחו צריך להשיג נסיגה של כוחות צבאיים ישראלים מאיזורים אלה לפני ה-13 באפריל 1994. על-פי ההבנה הפלסטינית, במונח 'נסיגה' מדובר בפינוי קבע של האיזורים הללו תוך קביעת אמצעים, שיאפשרו לישראל לקיים את אחריותה לביטחון החוץ ולביטחון הפנים והסדר הציבורי של התנחלויות וישראלים.

ב. המו'מ הזה ישיג גם הסכם לגבי פריסה מחדש של כוחות ישראלים מחוץ לריכוזי אוכלוסיה פלסטינית בשאר איזורי הגדה המערבית. נסיגה זו תושלם לפני ה-13 ביולי 1994. הכוחות הישראליים ייערכו מחדש במקומות ביטחון מוגדרים.

ג. הפלסטינאים מאמינים, כי הדדיות ושוויון מהווים את אבני היסוד לביטחון וכי אין להקנות עדיפות לצרכי הביטחון של צד כלשהו.

ד. סידורי הביטחון יכללו הקמת כוח משטרה פלסטיני, האחראי לביטחון הפנים ולסדר הציבורי של הפלסטינאים. אחריות זו מוציאה מכלל אפשרות את המשך התערבותם של כוחות צבא ישראלים באיזורים הנמצאים תחת שליטה פלסטינית.

ה. התפיסה הפלסטינית לגבי הביטחון לפלסטינאים גורסת גישה רחבה יותר מאשר הקמת כוח משטרה חזק וסבורה, כי יש לנקוט צעדים לשיפור המצב הסוציו-כלכלי וצעדים נוספים כדי להשיג יציבות וקונצנזוס באיזורים אלה.

ביטחון חוץ ופנים

יש להבחין בין איומים אסטרטגיים חיצוניים על ישראל, כמו מלחמה, לבין איומים הנובעים מהסתננויות דרך הגבול, שהן ענין לביטחון פנימי שיטופל

בידי הצדדים. לכן סבור הצד הפלסטיני, כי :

א. כל דרכי הגישה לאיזורים הנתונים לשליטה פלסטינית, כולל מעברי גבול, יישלטו על ידי הפלסטינאים עצמם כחלק בלתי נפרד מאחריותם לביטחון הפנים ויתואמו בין שני הצדדים כפי שנקבע בהסכם.

ב. יינקטו צעדים מתאימים לאפשר מעבר בטוח ביבשה ובאוויר בין רצועת עזה לאיזור יריחו.

ג. כל היערכות צבאית-ביטחונית בעזה-יריחו לאיזור יריחו.

ג. כל היערכות צבאית-ביטחונית ישראלית בעזה-יריחו למטרות הגנה אסטרטגית חיצונית, נעדרת הצדקה בהקשר של שלום ויחסי שלום עם המדינות השכנות.

התנחלויות

המשך נוכחותן של התנחלויות ומתנחלים בעזה-יריחו מהווה איום פוטנציאלי רציני לביטחון וליציבות של כל הסכם על סידורי ביטחון ומקור למתח מתמיד בין שני הצדדים.

האחריות הישראלית לביטחונם הפנימי של התנחלויות ומתנחלים והשימוש החופשי של כוחות צבא ואזרחים ישראלים בדרכים אינם בבחינת מנדט פתוח לנוכחות צבאית ישראלית מתפשטת והולכת. מנדט כזה:

א. ישלול כל משמעות אמיתית מהמונח 'נסיגה' והוא סותר את ההסכם בלשונו וברוחו.

ב. יחתור תחת הסמכות פלסטינית האמורה להיות אחראית על ביטחון הפנים והסדר הציבורי.

ג. יאפשר להטיל מחדש מצב של כיבוש ללא עכבות ובאורח חד צדדי.

מתנחלים והתנחלויות ישראלים הם סוגייה ישראלית, שנוצרה בהחלטה ישראלית בניגוד לרצון העם הפלסטיני והקהילה הבינ"ל. העול של מציאת פתרון לבעיה זו נופל על ישראל לבדה והוא בעיקר ענין לרצונה הפוליטי של ישראל. הפלסטינאים מצפים, כי ממשלת ישראל תמנע פעילות עויינת והתגרריות מצד מתנחלים נגד פלסטינאים והרשות הפלנטסטיית.

הנוכחות הבינלאומית

הצד הפלסטיני רואה בהסכם על נוכחות בינ"ל/זרה זמנית, מרכיב חיוני של ביטחון, בהתחשב באסימטריה של מאזן הכוחות בין שני הצדדים ולאור התפתחות הממששת ובאה של יחסי שלום. נוכחות כזו יכולה לספק:

א. מנגנוני פיקוח ואימות לגבי הסכמים.

ב. מנגנוני הכשרה וסיוע לכוח המשטרה הפלסטיני.

ג. אמצעי הרתעה כנגד פעולות קיצוניות של כל אחד מהצדדים.

ד. מנגנונים משותפים עם כוח המשטרה הפלסטיני לאבטחת מעברי גבול בעזה-יריחו.

סיכום

נקודת המוצא של תפיסת הביטחון הפלסטינית היא, שיישום ההסכם על עזה-יריחו מהווה צעד ראשון לקראת פירוק הכיבוש. היעד הסופי של הפלסטינאים הוא

להרחיב את הסמכות הפלסטינית כל כל הטריטוריה הפלסטינית שנכבשה ב-1967 ולהקים מדינה פלסטינית עצמאית שתחיה בשלום עם ישראל. בעוד שהפלסטינאים מסכימים כי ביטחון חייב להיות הדדי, לרבות תיאום ושיתוף פעולה עם ישראל, הרי שתפיסת הביטחון הפלסטינית מתבססת על הפרדה של תחומי האחריות הביטחוניים ועל ניהול ענייני הביטחון על ידי כל צד בכוחות עצמו. בלעדי זאת לא יקודמו הסיכויים ליציבות ולדו-קיום.

עד כאן

2. תפיסת ישראל לגבי הביטחון ברצועות עזה ובאיזור הביטחון

כללי

נקודת המוצא שלנו במסמך זה היא הצהרת העקרונות ונספחיה. בהקשר של יצירת מציאות חדשה, שבה יחיו פלסטינאים וישראלים זה לצד זה בשלום ובביטחון, נודעת לדידנו חשיבות עליונה לסוגיית הביטחון. היכולת להגיע להסדרים משביעי רצון לגבי הביטחון תשפיע, איפוא, על עמדת ישראל כלפי רוב הנושאים האחרים במו"מ. הסדרים אלה יובילו גם לחיזוק יחסי השלום וליצירת אווירה, שתמשוך השקעות ותעודד צמיחה כלכלית. על פי הצהרת העקרונות ונספחיה, ישראל תהיה אחראית על ביטחון החוץ ועל הביטחון והסדר הציבורי בהתנחלויות ולגבי ישראלים באיזורים אלה. הרשות הפלסטינית תהיה אחראית על הסדר הציבורי וביטחון הפנים לגבי הפלסטינאים באיזורים אלה וזאת על ידי הקמת כוח משטרה חזק. כוחות הצבא הישראליים ייסוגו מרצועת עזה ומאיזור יריחו. עם זאת, כוחות ביטחון ישראליים ימשיכו לשמור על נוכחות ועל הסמכויות והאחריות לביטחון החיצוני, וכן לסדר הציבורי ולביטחון הפנימי לגבי הישראלים. למשטרה הפלסטינית יהיו הסמכויות הנחוצות לביצוע אחריותה על הסדר הציבורי והביטחון הפנימי של הפלסטינאים.

ביטחון חוץ

לצורך ביצוע אחריותה של ישראל ולביטחון חיצוני תידרש היערכות צבאית ישראלית ומתקנים צבאיים לאורך הגבולות עם מצרים וירדן.

כתוצאה מכך:

- א. במקרה של איום חיצוני, שכיום אינו נראה סביר, תהיה לישראל הזכות להגנה באמצעות כוחותיה הצבאיים לרבות באיזורים, שמהם נסוגה קודם לכן.
- ב. ישראל תשלוט על התנועה ממצרים ומירדן ולרצועת עזה ולגדה (כולל איזור יריחו) ועל מעברי הגבול. עם זאת, ייקבעו סידורים לתיאום בין שני הצדדים לגבי המעבר.
- ג. הביטחון יצריך שליטה ישראלית על המרחב האלקטרו-מגנטי, על הים ועל נוכחות צבאית מסויימת בחוף.
- ד. המרחב האווירי ישאר בשליטה ישראלית.

נוכחות זרה

ישראל והפלסטינאים חייבים להסתמך על עצמם בעניינים הנוגעים לביטחונם. ישראל אינה רואה תפקיד לנכחות האו"ם או למשקיפיו ברצועת עזה ובאיזור יריחו. על פי תפיסתנו אין לתת לנוכחות זרה או בינ"ל תפקיד של חייץ, או התערבות בנושאים הנוגעים ליחסים הישראליים-פלסטיניים. יש להגביל נוכחות זו למתן סיוע לפלסטינאים בקיום סמכותם כלפי פנים.

כוח המשטרה הפלסטיני

כוח המשטרה יאוייש על ידי מגוייסים מקומיים ועל ידי פלסטינאים בעלי דרכונים ירדניים ומסמכים מצריים שיגיעו מבחוק. ישראל חותרת להסכם שיאפשר הקמתה של משטרה פלסטינית, שתהיה מסוגלת למלא את משימותיה. לכן ההסכם חייב להכיל, בין היתר, גם סעיפים לגבי גודל הכוח, מדיניות הגיוס שלו, חימושו, היערכותו ופעילותו. הצהרת העקרונות מתירה לפלסטינאים להתחיל בבניית כוח המשטרה לאלתר, כמוסכם. עלינו לדון, איפוא, כעדיפות ראשונה, בפעילויות הקשורות לכך. ישראל תהיה מוכנה לסייע לכוח המשטרה הפלסטיני, אם תתבקש לכך.

תפיסת ישראל לגבי ביטחון הפנים

אחריותנו לביטחונם של הישראלים ברצועת עזה ובאיזור יריחו מחייבת אותנו לנקוט את כל הצעדים הנחוצים לכך. אולם, שאיפתנו היא לצמצם ככל האפשר את נוכחותנו הצבאית ופעילותנו בריכוזי האוכלוסיה באיזורים אלה. אנו מצפים מהרשות הפלסטינית לנקוט צעדים למניעת פעולות טרור, לא רק כלפי פלסטינאים, אלא גם נגד ישראל וישראלים. מכל מקום, ישראל תשמור על זכותה להגן על ישראלים בכל מקום שבו יימצאו בסכנה באיזורים אלה. במקרה של סתירה בתחומי האחריות, תהיה עדיפות לשיקולי הביטחון הישראליים. על פי הצהרת העקרונות, רשאים ישראלים להשתמש בחופשיות בדרכים ברצועת עזה וביריחו. לכן, כוחות ביטחון ישראלים יידרשו לשמור על ביטחונם של ישראלים אלה. צורך זה יחייב את ישראל לאבטח צירים מסויימים באמצעות סיורים, עמדות נייחות או נייחות וכן שיטות אחרות. ההגנה על ההתנחלויות תחייב פרמטרים ביטחוניים הדרושים להגן על ההתנחלויות, כולל התשתית שלהן, שטחיהן החקלאיים והתעשייתיים וכן דרכי הגישה אליהן. כדי למנוע טרור ואלים נגד ישראל מרצועת עזה ומאיזור יריחו תהיה לישראל הזכות לקבוע מערכי ביטחון בשטח רצועת עזה, הסמוך לישראל. ישראל תפקח גם על תנועת פלסטינאים בין רצועת עזה ליריחו ולישראל.

מנגנון התיאום הביטחוני

קיומן של דרכים, שבהן נעים ישראלים ופלסטינאים, מצריכה תיאום הדוק בין המשטרה הפלסטינית לבין כוחות הביטחון הישראליים. יתכן, כי יהיה צורך גם בפעילות משותפת כמו סיורים ומחסומי דרכים. הצהרת העקרונות קובעת שיש לכוון ועדה לענייני ביטחון הדדיים. ישראל רואה בוועדה זו מכשיר חיוני לטיפול בענייני הביטחון של שני הצדדים ולחזיון האמון ביניהם. לכן, המבנה ונוהלי העבודה של הוועדה חייבים להבטיח טיפול מהיר ויעיל בתקריות בשטח.

סיכום

תפיסת הביטחון של ישראל חותרת להבטיח את ביטחונם של ישראלים ופלסטינים ולצמצם למינימום ההכרחי את המעורבות הישראלית באיזורים המאוכלסים. לדעתנו מיומשה של תפיסה זו תבטיח מעבר חלק יותר של הסמכות מישראל לרשות הממשל העצמי הפלסטיני, יעודד יחסים יציבים יותר בין שני הצדדים וייצור תקדים חיובי להמשך תהליך השלום.

עד כאן

מח' מידע - אגף תקשורת
7 בנובמבר 1993